

byrde have det, det tror jeg ikke; jeg tror rigtig nok, at der var andre Mænd, der bedre var i Stand til det. Kommissionen bestod af: Kammerherre, Overpræsident Rosenørn, Kammerherre, Borgmester v. Jessen, Kammerherre, Baron Jyphen-Adeler, Stiftsphysikus F. Chr. Krebs, Borgmester i København S. H. Hansen, Redaktør C. B. Rimestad, Fabrikant S. Fränchel, Smedtemester A. Jensen, Bantbogholder — den nuværende Sparekassenspektør — Faber, Bureauchef Falbe Hansen — og saa en Postementmagerisvend. Der var kun en eneste Arbejder, nemlig en Postementmagerisvend. Saaledes saa den Kommission ud, som Regeringen nedsatte i 1875 til at undersøge Arbejderforholdene. Det forekommer mig at her have vi i Gerningen fra Regeringens Side et godt Vidnesbyrd om, hvordan den opfatter sin Opgave, naar der skal nedsættes en Kommission til at tage Husmænds og Arbejdernes Sager under Overvejelse. Og da forekommer det mig, at vi kunne sige os selv, at de 5 Mænd, som Ministeriet har Lov til at vælge, ville vistnok næppe blive Husmænd eller Arbejdere, nej, det vil blive en ganske anderledes Slags. (Uafbrudt). Det vil blive, som det ærede Medlem for Bordingborg (Nørh) ganske rigtig siger, nogle Kammerherrer, som kunne være meget pæne til sit Brug, men jeg tror ikke, at de ville være til særlig Nytte, naar de skulle varetage Arbejdernes Interesser, jeg vil ikke sige, at det særlig er dem, der have Begreb om, hvorledes Arbejdere og Husmænd have det. Naar vi saa gaa til de Medlemmer, som skulle vælges af Rigsdagen, saa staar der jo nu her, at de skulle vælges efter Forholdstalsvalgmaaden, saa de ærede Forslagsstillere, deres Meningsfæller og de, der mulig i denne Sag kunde have Byst til og Interesse af at slutte sig til dem, komme ikke til at staa for, hvordan disse 5 Mænd blive valgte her i Folketinget, thi de skulle vælges efter Forholdstalsvalgmaaden. Og gaa vi saa op til Landstinget, maa vi antage, at efter dets Sammensætning bliver det næppe Landstinget, der gaar hen og vælger en hel Del Husmænd og Arbejdere ind i denne Kommission. Derfor bebrejder jeg Forslagsstillerne, at naar de have villet være med til at gøre noget for Husmændene og Arbejderne, de saa, skønt de selv sige, at de ere Demokrater og staa paa Venstres Side, dog komme her med et Forslag, om hvilket jeg tyktes, jeg har fuld Ret til at sige: Vi andre, som have noget, i alt Fald mere eller mindre, vi saa Millionerne, eller skulde i alt Fald helst have dem, men Arbejderne og Husmændene saa en Kom-

mission, og det endda en aristokratisk sammensat Kommission. Saaledes som det vil blive efter Forslaget, tror jeg nok, man maa sige, at det bliver ikke anderledes. Derfor vil jeg for mit Bedkommende ønske og haabe, at Forslagsstillerne, naar de nu saa denne Sag i Udvalg — vi vide jo ikke, hvilken Skæbne de høje Herre have tiltænkt dette Forslag — da ville tilstræbe, at denne Kommission saar en saadan Sammensætning, at virkelig Husmændene og Arbejderne blive repræsenterede i den, saaledes at de kunne være i Stand til paa dette alvorlige og vigtige Sted at gøre noget for deres Interesser.

Det var nu § 1. Hvad § 2 angaar, saa begynder den jo med at sige, at „Kommissionens Opgave er at forberede en Revision af Lovgivningen om Landejendommens Udstykning og Sammenlægning“. Det første under Forhandling staaende Forslag beskæftiger sig jo med denne Side af Sagen ogsaa. Nu hørte vi jo den højtærede Indenrigsminister — og vi maa jo indrømme, at paa Grund af de Hjælpeilber, der staa til hans Raadighed, maa han, uden Fornærmelse for nogen, være den mest sagkyndige her i denne Sag, naar han møder og deltager i Debatten, fordi han er i Stand til ved disse Hjælpeilber at undersøge disse Forhold bedre end nogen anden — nu hørte vi, som sagt, den højtærede Minister sige i forrige Møde, at den foreslaede Forberedelse af en Revision af Lovgivningen om Landejendommens Udstykning og Sammenlægning ikke var nødvendig. Det første Punkt i § 2, som der er Tale om, erklærer den højtærede Minister, er ikke nødvendigt. Det er nu en meget væsentlig Mangel ved det, hvis det ikke er nødvendigt. Det lader til, at det for en Del er nødvendigt paa Verne, men hvad den Side af Sagen angaar, vilde de tre ærede Medlemmers Lovforslag, hvis det alene blev vedtaget, kunne afhjælpe denne Mangel. Men det er ikke for mig det væsentligste. Det væsentligste er Slutningen af § 2. Der staar jo som bekendt: „samt at udrede en Plan for Tilvejebringelse af Jordlodder for Landarbejdere.“ Hvis det nu virkelig skulde vise sig, i alt Fald for en væsentlig Del af Landet, at dette, at gøre en hel Del for at saa Jordlodder til Husmændene, ikke saadan videre faldt i Husmændenes Smag eller var videre nødvendigt, maa vi indrømme, at saa var der ikke stort ved hele Forslaget om denne Landbokommission. Naar denne for det første skal være aristokratisk sammensat, naar for det andet det første Punkt i § 2 ikke er nødvendigt, og det 3dje punkt heller ikke er nødvendigt, saa kunde vi sige, at Husmændene have faaet en hel Del. Jeg skal